

Planleggings- og samordningsdepartementet

Arbeidsgiveravdelingen

PM 1998-10

Forholdsregler ved eventuell arbeidskamp

[erstatte PM 1995-05] [erstattet av PM 2000-05]

1998.05.06 Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen Gjelder Sph pkt 8.04

Dette PM erstatter PM 1995-05 av 04.05.1995.

Den 30.04.1998 krevet Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag forhandlingene om revisjon av hovedtariffavtalen pr 1. mai 1998 avsluttet med øyeblikkelig virkning. Riksmeklingsmannen ble underrettet om bruddet. Organisasjonene varslet om mulige plassoppsigelser. Meklingen vil starte 06.05.1998, og plassfratredelse kan tidligst finne sted fra kl 2400 den 27.05.1998.

Den 30.04.1998 ble det også konstatert brudd i forhandlingene om inngåelse av ny Hovedtariffavtale for Politiets Fellesforbund pr. 1. mai 1998. Politiets Fellesforbund varslet om mulige plassoppsigelser.

14 dager før eventuell plassfratredelse skal staten varsles om hvilke etater/virksomheter som vil bli omfattet av oppsigelsene. I tillegg skal organisasjonene oppgi det omtrentlige antall arbeidstakere som vil bli tatt ut. Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) vil viderefremme dette varslet til de berørte etater og virksomheter. De endelige og fullstendige navnelister over hvilke arbeidstakere som tas ut i den enkelte virksomhet, skal være Arbeidsgiveravdelingen i hende senest 4 dager før plassfratredelsen. Vi viser her til Hovedavtalen i staten av 19. desember 1996, § 43 nr 2. De etater og virksomheter som blir omfattet av plassoppsigelsene vil da straks få oversendt de aktuelle navnelister.

AAD har tidligere sendt ut revidert hefte om forholdsregler ved arbeidskamp. Heftet har bestillingsnr P-0805. Vi ber den enkelte virksomhetsleder spesielt legge merke til avsnittene om hvem som skal ansees å være arbeidsgiverrepresentanter m.v. (s 22-23). Når disse skal velges ut, må det legges vekt på bl.a. om vedkommende har personaladministrativt arbeid (med unntak av opplæringsvirksomhet) og om stillingen innebærer å være arbeidsgivers representant under drøftinger og forhandlinger med de tillitsvalgte i virksomhetene. I tillegg skal virksomhetsleder vurdere hvilke stillinger det forøvrig bør søkes om unntak for (s 26-27). Straks streikevarslet er mottatt, skal det utarbeides en foreløpig liste over hvilke stillingene mener omfattes av disse to punktene.

Etter hovedavtalens § 44 nr 2 skal det forhandles mellom AAD og organisasjonene om "hvilke andre tjenestemenn" (enn den øverste leder i virksomheten) som skal unntas fra streik. De kategorier arbeidstakere som det skal forhandles om, vil være den øverste leder av driftsenheten og annen nødvendig dekning av ledelses- og personalfunksjonen. Disse forhandlingene føres mellom AAD og Hovedsammenslutningene-/Norsk Lærerlag.

De ønsker om unntak som den enkelte virksomhet fremmer overfor AAD, må kun være de som er strengt nødvendige for å ivareta personalfunksjonen m.v.

Det føres forhandlinger i den enkelte virksomhet om hvilke arbeidstakere som må være til stede for å avverge fare for liv og helse, eller å hindre at statens eiendom, materiell, utstyr o.l. ødelegges eller går tapt. Dersom partene i den enkelte virksomhet ikke blir enige, kan arbeidsgiveren bringe spørsmålet inn for AAD, som tar saken opp med Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Den enkelte virksomhet må ikke be om unntak annet enn for de arbeidstakere som er absolutt nødvendig for å avverge fare for liv og helse m.v., jf § 44 nr 2. Dersom virksomheten bringer uenighet om unntak fra streiken inn for AAD, vil departementet ikke fremme saken for Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag, med mindre behovet for unntak er vel begrunnet og med en beskrivelse av hvilke skader som vil kunne oppstå.

Det må understrekes at uttrykket "*forhandles*" ikke medfører noen form for "tvisteløsning" ved eventuell uenighet. Det er organisasjonene som avgjør hvilke arbeidstakere som skal tas ut i arbeidskamp, innenfor rammen av hovedavtalens § 44 nr 2 og 3. Eventuell uenighet om forståelsen av § 44 blir å betrakte som en rettstvist som må bringes inn for AAD og Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

Etter at arbeidsstans er iverksatt, kan det bli aktuelt å søke om **dispensasjon** for arbeidstakere, f.eks. av hensyn til liv og helse. Vi minner om at det kun må søkes om dispensasjon der arbeidsnedleggelse og avbrudd vil føre til alvorlige vanskeligheter eller problemer. Slike søknader må sendes AAD sammen med en utførlig begrunnelse for behovet for unntak. AAD vil vurdere om søknaden skal fremmes for Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag.

For å være best mulig forberedt på virkningene av en eventuell arbeidsnedleggelse, skal den enkelte virksomhetsleder straks etter mottakelsen av dette PM vurdere behovet for unntak etter hovedavtalens § 44. Han/hun må også vurdere de kort- og langsiktige virkningene av streik ut fra det omfang som er/blir varslet, og virkningene av en eventuell utvidelse av streiken.

Når det gjelder forholdsregler overfor arbeidstakere under arbeidsstans, så som arbeidstakere på tjenestereise, kurs ferie eller som er syke, viser vi til heftet "Arbeidskonflikter i staten", s 28-35.

Etter fullmakt

Odd Bøhagen

Thormod Narum